



ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Závadskej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Márie Usačevovej, v právnej veci navrhovateľa **J. B.**, bytom N., K., proti odporkyňi **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8, o výšku **predčasného starobného dôchodku**, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011, č. k. 25Sd/28/2011-31, jednohlasne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Žiline z 31. marca 2011, č. k. 25Sd/28/2011-31, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd napadnutým rozsudkom z 31. marca 2011, č. k. 25Sd/28/2011-31, potvrdil rozhodnutie z 26. júla 2010, číslo X., ktorým podľa § 67 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia Rady (EHS) č. 1408/71 o uplatňovaní systémov sociálneho zabezpečenia na zamestnané osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a členov rodín pohybujúcich sa v rámci spoločenstva (ďalej len „nariadenie“) odporkyňa priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok v sume 217,20 € s účinnosťou od 26. marca 2010.

Krajský súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že navrhovateľ svoje tvrdenia ohľadom väčšieho rozsahu doby dôchodkového poistenia, resp. zamestnania nedoložil žiadnymi novými dokladmi, na základe ktorých by bolo možné jeho námietkam vyhovieť. Jeho dôchodkové nároky boli posúdené v súlade s platnou právnou úpravou a podľa spisového a evidenčného materiálu nachádzajúceho sa v centrálnej evidencii odporkyne. Z uvedeného dôvodu krajský súd rozhodnutie odporkyne potvrdil.

Rozsudok krajského súdu napadol včas podaným odvolaním navrhovateľ. Uviedol, že pre určenie výšky dôchodku mu nebola započítaná doba zamestnania v rozsahu päť a pol roka. Nesúhlasil s tvrdením odporkyne, že bol nezamestnaný a neevidovaný v evidencii nezamestnaných s poukazom na roky 1968, 1974 a ďalšie roky z obdobia bývalého totalitného režimu, lebo vtedy musel pracovať každý a za príživníctvo on nikdy trestaný nebol. On sám si nepamätá, kde bol zamestnaný a nemá prostriedky na to, aby to zistil, ako ich má odporkyňa, a preto žiadal najvyšší súd, aby odporkyni nariadil, aby došetrit' okolnosti, za ktorých mu treba zohľadniť chýbajúcu dobu zamestnania 5 a ½ roka.

Odporkyňa vo vyjadrení na odvolanie poukázala na znenie § 196 ods. 4 zákona, podľa ktorého účastník konania, fyzická osoba alebo právnická osoba zúčastnená na konaní, ktorí majú listiny, ktoré môžu byť dôkazom, sú povinní na výzvu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne tieto listiny predložiť. Uviedla, že navrhovateľa opakovane vyzvala, aby jej predložil prípadné doklady o dobe zamestnania a hrubom zárobku za sporné obdobie za účelom opätovného posúdenia sumy priznaného predčasného starobného dôchodku. Súčasne poznamenala, že navrhovateľ v žiadosti o predčasný starobný dôchodok z 26. marca 2010, ktorú vlastnoručne podpísal, uviedol doby, v ktorých bol nezamestnaný a neevidovaný. Odporkyňa preto navrhla rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v rozsahu odvolania a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nemožno vyhovieť.

Podľa § 67 ods. 1 zákona poistenec, ktorý nie je sporiteľ podľa osobitného predpisu, má nárok na predčasný starobný dôchodok, ak ku dňu, od ktorého žiada o jeho priznanie,

- a) bol dôchodkovo poistený najmenej 15 rokov,

b) chýbajú mu najviac dva roky do dovŕšenia dôchodkového veku a

c) suma predčasného starobného dôchodku je vyššia ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu.

Podľa § 68 ods. 1 zákona suma predčasného starobného dôchodku sa určí ako súčin priemerného osobného mzdového bodu, obdobia dôchodkového poistenia získaného ku dňu vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku a aktuálnej dôchodkovej hodnoty znížený o 0,5 % za každých začatých 30 dní od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku.

Podľa § 196 ods. 4 zákona účastník konania, fyzická osoba alebo právnická osoba zúčastnená na konaní, ktorí majú listiny, ktoré môžu byť dôkazom, sú povinní na výzvu organizačnej zložky Sociálnej poisťovne tieto listiny predložiť.

Podľa § 196 ods. 6 veta prvá zákona účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení.

Podľa čl. 46 ods. 2 nariadenia ak sa na pracovníka vzťahovali právne predpisy členského štátu a tento pracovník nespĺňa podmienky na priznanie dávok, pokiaľ by sa nezohľadnili ustanovenia článku 45, príslušná inštitúcia členského štátu bude postupovať podľa nasledujúcich pravidiel:

a) táto inštitúcia vypočíta teoretickú výšku dávky, na ktorú by si mohla dotknutá osoba uplatniť nárok za predpokladu, že všetky doby poistenia, ktoré sa jej započítajú podľa právnych predpisov členských štátov, ktoré sa na pracovníka vzťahovali, sa dosiahli v danom štáte podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje, v deň priznania dávky. Ak podľa týchto právnych predpisov výška dávky nezávisí na trvaní doby poistenia, táto výška sa považuje za teoretickú výšku uvedenú v tomto pododseku;

b) príslušná inštitúcia následne stanoví skutočnú výšku dávky na základe teoretickej výšky uvedenej v predchádzajúcom pododseku a podľa pomeru trvania doby poistenia dosiahnutých pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov, ktoré uplatňuje táto inštitúcia, k celkovému trvaniu doby poistenia dosiahnutej pred vznikom poistnej udalosti podľa právnych predpisov dotknutých členských štátov.

Z obsahu spisov, vrátane administratívneho spisu odporkyne, mal aj odvolací súd za preukázané, že navrhovateľ žiadosťou z 26. marca 2010 požiadal o priznanie predčasného starobného dôchodku s účinnosťou od 26. marca 2010 a od uvedeného dňa mu bol rozhodnutím odporkyne z 26. júla 2010, číslo X. priznaný predčasný starobný dôchodok v sume 217,20 € mesačne. Pre výpočet dôchodku mu bolo k 26. marcu 2010 zhodnotených celkom 12 352 dní, t. j. 33 rokov a 307 dní obdobia dôchodkového poistenia (vrátane 440 dní doby poistenia získanej podľa právnych predpisov Českej republiky) a rozhodujúcim obdobím pre výpočet priemerného osobného mzdového bodu boli kalendárne roky 1984 až 2009. Od vzniku nároku na výplatu predčasného starobného dôchodku do dovŕšenia dôchodkového veku (od 26. marca 2010 do 14. marca 2012) navrhovateľovi chýba 719 dní poistenia (zamestnania). Teoretická suma predčasného starobného dôchodku navrhovateľa 218,44950 € mesačne je určená ako súčin priemerného osobného mzdového bodu (0,7952), obdobia dôchodkového poistenia spolu s dobou poistenia získanou aj podľa právnych predpisov Českej republiky (33,8411 rokov) a aktuálnej dôchodkovej hodnoty (9,2246), znížená za 719 dní o 12 % (o 0,5 % za každých začatých 30 dní), to znamená o 29,78856838 € mesačne. Teoretická suma predčasného starobného dôchodku (218,44950 €), na ktorú by navrhovateľovi vznikol nárok k 26. marcu 2010, sa ďalej podľa § 82 zákona v znení neskorších predpisov zvyšuje o 3,05 %, t. j. o 6,70 € mesačne, na 225,14950 € mesačne. Z tejto teoretickej sumy, ktorá je vyššia ako 1,2-násobok sumy životného minima k 26. marcu 2010 pre jednu plnoletú fyzickú osobu (222,23 €) je čiastkový predčasný starobný dôchodok podiel, ktorý zodpovedá pomeru obdobia dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky (11 912 dní) k celkovému úhrnu dôb poistenia získaných podľa právnych predpisov oboch zmluvných štátov (12 352 dní). Koeficient na určenie sumy predčasného starobného dôchodku je určený ako podiel 11 912 a 12 352, čo je 0,96437 a čiastková suma predčasného starobného dôchodku navrhovateľa teda je 217,20 € mesačne.

Z dôvodu, že výška predčasného starobného dôchodku navrhovateľa, vypočítaná podľa právnych predpisov Slovenskej republiky (209,60 €, spolu so zvýšením podľa § 82 zákona 216 €), by nedosiahla sumu vyššiu ako 1,2-násobku sumy životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu, odporkyňa správne použila ustanovenie čl. 46 ods. 2 nariadenia, vypočítala teoretickú sumu predčasného starobného dôchodku navrhovateľa spolu s dobou poistenia získanou aj podľa právnych predpisov Českej republiky, ktorá spolu so zvýšením podľa § 82 zákona je vyššia ako 1,2-násobok sumy

životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu podľa osobitného predpisu a priznala navrhovateľovi predčasný starobný dôchodok vo výške, zodpovedajúcej obdobiu dôchodkového poistenia získaného podľa právnych predpisov Slovenskej republiky.

Navrhovateľ v konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne, aj v podanom odvolaní namietal, že mu do obdobia dôchodkového poistenia nebola započítaná doba zamestnania v rozsahu päť a pol roka, predovšetkým neboli plne zhodnotené kalendárne roky 1968 a 1974, ako aj ďalšie chýbajúce roky, pričom podľa jeho tvrdenia bol zamestnaný, ale nepamätá si kde a kedy bol zamestnaný.

Zo žiadosti navrhovateľa o predčasný starobný dôchodok, ktorú navrhovateľ vlastnoručne podpísal, vyplýva, že navrhovateľ bol v obdobiach od 30. Januára 1967 do 31. mája 1967, od 29. júna 1967 do 14. júla 1969, od 18. januára 1973 do 12. februára 1973, od 4. apríla 1973 do 3. júna 1973, od 29. novembra 1973 do 31. decembra 1974, od 26. júna 1977 do 6. júla 1977, od 11. októbra 1979 do 22. októbra 1979, od 13. augusta 1982 do 18. augusta 1983, od 26. septembra 1987 do 4. októbra 1987, od 10. apríla 1988 do 19. apríla 1988, od 1. novembra 1988 do 6. novembra 1988, od 5. januára 1989 do 26. februára 1989, od 7. novembra 2000 do 17. apríla 2001, od 1. júla 2001 do 28. februára 2003, od 31. januára 2004 do 30. júna 2004, od 12. januára 2005 do 21. februára 2005, od 21. októbra 2005 do 3. novembra 2005, od 2. marca 2006 do 7. augusta 2006, od 20. marca 2007 do 9. apríla 2007, od 26. júna 2007 do 16. júla 2007, od 10. septembra 2007 do 16. septembra 2007, od 17. novembra 2007 do 25. novembra 2007 a od 1. januára 2009 do 26. marca 2010 nezamestnaný. Uvedené obdobia, počas ktorých nebol navrhovateľ poistený, mu nemohli byť hodnotené ako obdobia dôchodkového poistenia.

Tvrdenie navrhovateľa, že bol v uvedených obdobiach zamestnaný, avšak si nepamätá kde, nemohol odvolací súd zohľadniť, keďže je povinnosťou navrhovateľa ako žiadateľa o dávku preukázať inú dobu zamestnania resp. poistenia ako mal odporkyňou zhodnotenú, resp. aspoň označiť zamestnávateľov, čo ani na výzvy odporkyne neurobil. Bez uvedenia v akom období a kde pracoval nemá ani odporkyňa možnosť zistiť, či jeho tvrdenia zodpovedajú skutočnosti.

Odvolací súd nezistil dôvody, pre ktoré by bolo možné spochybniť správnosť napadnutého rozsudku. Stotožnil sa so skutkovými a právnymi závermi krajského súdu

v odôvodnení rozsudku, ktoré považuje za úplné a vecne správne. Na uvedenom závere nič nezmenil ani obsah podaného odvolania navrhovateľa, ktoré neobsahuje také nové tvrdenia a dôkazy, s ktorými by sa krajský súd nezoberal a neposúdil.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odporkyňa zhodnotila všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia navrhovateľa v súlade s platnými právnymi predpismi a krajský súd nepochybil, keď preskúmané rozhodnutie odporkyne potvrdil. Odvolací súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 OSP ako vecne správny potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný a odporkyni žiadne trovy nevznikli.

Poučenie: Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. júna 2012

JUDr. Elena Závadská, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :

Dagmar Bartalská